

SZENTEGYHÁZI

V. ÉVF. 6. SZÁM
1996
Június

HÍRLAP

A GYERMEKFILHARMÓNIA ALAPÍTVÁNY LAPJA
MEGJELENIK HAVONTA

Amit a hun-székely rokonságról tudni kell

A Szentegyházi Hírlap májusi számának utolsó oldalán hazafias érzülettel mélyen áthatott versikét olvashattunk "A honfoglalás emlékére" címmel. Ha igaz az, hogy néha az ember percek alatt éveket okosodik, e versike olvasása után, csakis az történhet a jóhiszemű olvasóval, aki elsősorban szentegyházi lakos lévén tudomást szerez arról, hogy néhai ősei Attila örököseiként már Árpád magyarjai előtt négyszáz évvel, attól a nemes tudattól buzdítva, hogy ők mindig szabadok voltak "küzdve és harcolva védték a szép Kárpát-medencét". Kétség mindezek után már nem is férhet ahhoz, hogy aki magát székelynek vallja az csakis kései hun leszármazott lehet. Innen csak apró a lépés addig az adomába illő, de valós esetig, ami megtörtént 1991 népszámlálásakor, amikor egyik honfitársunk magát rendíthetetlenül hunnak vallotta.

A '89 decemberi események következtében, lassan hat éve már a magyarok történelmére vonatkozó, az érdeklődők különféle szintjének megfelelő legújabb információk eljuthatnak hozzánk, de úgy látszik a szájról-szájra terjedő, legendás ihlettségű történelmi ismereteink kövületei nehezen mozdulnak el begyepesedett helyeikről.

Kihaszánva a honfoglalás ezerszázadik évfordulója által adott alkalmat, gondolom helyén való a magyar történetírás legújabb eredményei alapján a hun-magyar-székely kérdéskört dióhéjban bemutatni, remélve, hogy ezáltal többen kedvet kapnak a történelem komolyabb tanulmányozásához.

A hunok

Az ázsiai nomád népek történetének kutatásában a legnagyobb nehézséget az frott források hiánya képezi. A kortárs világ, majd a kései kutatók csak akkor szerezhettek tudomást létezésükről, ha ezek a népek valamilyen módon kapcsolatba léptek az akkori világ fejlettebb civilizációival.

folytatása a 2. oldalon

„Tamási Áron őrizői” linómetszet - Farkaslaka, Jakab Zs.

Júniusi gondolatok

Évekkel ezelőtt új osztályt bíztak rám. Csillogó szemű, bizakodó, kedves, kis ötödikesek töltötték meg az osztálytermet. Nagy örömmel fogadtam őket, lendülettel, sok-sok ötlettel telve kezdtem a tanévet. Az iskolabajlás nem mindenkinél a legkedvencebb időtöltése, de igyekeztem az együtt töltött időt kellemessé tenni. Az órákon ez nem mindig sikerült, de a kirándulások, az ünnepek, a táncórák igazi élményt jelentettek. Kisebb-nagyobb vitákkal, veszekedésekkel, haraggal és kibékülésekkel kovácsolódott az osztályközösség négy éven át. Már az osztályterem is megszokta a diákokat, a diákok is az osztálytermet és lassan otthont jelentett a kémialabor vegyszagával és tábláinak lehetetlen elhelyezésével is.

Napról-napra nőttek szívemhez az V-VI. később a VII-VIII.-osok és már ők is elfogadtak, megszerettek megannyi "bogarammal" és mindig tudták, hogyha problémáikat elsrják, előbb-utóbb megértésre találnak.

Hetedik végén a júniusi osztálydíszítéskor mély sóhajokra lettem figyelmes: "Bárcsak mi, soha ne lennénk nyolcadikosok!" De sajnos az idő könyörtelenül tel és a VIII.-nak is vége. Az utolsó évben sok tennivaló akadt, így hát szinte észre sem vettük, mikor telt el az esztendő. Évharadkezés és vakáció csak úgy váltogatták egymást és újra nyakunkon az évzáró. Bú-

csúztatják a nyolcadikosokat, ezúttal az enyémet. Még az idő is szomorú, beborult és egész délelőtt esik az eső. Így az évzáró ünnepek egy szűk folyosón zajlik, ahol a hely arra kényszerít, hogy szorosan egymás mellett álljunk. A búcsúbeszédre próbálunk nem oda figyelni, hogy el ne érzékenyüljünk, de a galuska a torkunkban egyre nő és másra sem tudunk gondolni csak az elválásra. Kezdődik a könnyűzene-vetélkedő. Tehetséges énekesek a legérzelmesebb számokat válogatták ki és adták elő, csak azért, hogy nekünk nehezebb legyen.

Meg is volt a hatásuk, az eredményhirdetést már nem bírtuk kivárni: Találkozunk az osztályteremben! Itt aztán mindenki elfelejtette, hogy fiú vagy lány, osztályfőnök vagy diák, csak szomorú végzősök voltunk. Csak a szép emlékek jártak az eszünkben és semmi rossz élményt nem tudtunk felidézni, hogy azzal a gondolatlan tudnánk távozni: "Végre megszabadultunk innen!" Bár a vakációt nagyon vártuk, de nem ezt, hanem egy előzőt, melyről még ugyanez, ugyanebben a felállásban visszatérnénk. Senkinek nem volt kedve hazamenni mint máskor, láthatatlan szálak fűzték a székekhez.

Hirtelen az a gondolatom támadt, hogy még mennyi mindent nem mondtam el nekik, mennyi mindenre nem készítettem fel őket; vajon hogyan boldogulnak majd új környezetükben, fognak-e em-

lékezni azokra a dolgokra, amelyikre próbáltam felhívni figyelmüket, de az idő lejárt, a fiókák kirepülnek a fészekből. Meghatottan, könnyes puszikkal búcsúztunk. Nyugtatónak elővettem lapjaikat, amelyekre pár nappal azelőtt ráírtam, hogy mit tanultak itt az osztályban, órán kívül. Meglepo válaszokat olvashattam:

"Megtanultam, hogy társainkkal szemben türelmesek legyünk; ha valami hülyeséget csináltam, azt be is kell vallani és egymást tisztelni kell. A másikba a jót kell nézni; mindenért nem kell haragudni; megtanultam elnéző lenni, azt, hogy minden apró bolhárból nem kell elefántot csinálni; nem lehet megbízni senkiben sem tökéletesen (na jó, van három kivétel); tudni kell alkalmazkodni társainkhoz és mindenkit úgy kell elfogadni amilyen; teljesen senkiben sem szabad megbízni; hallgatni, tanulni és összetartani kell; szeressem a társamat és legyen becsületes; lelkiismeretesség és szorgalom a fontos." Aggodalmam valamelyest eloszlott, mert lám-lám mennyi mindenre felfigyeltek, értékeket visznek a batyujukban és hiszem, hogy fel is fogják használni azokat. Az érzelmes búcsúasztól megkönnyebülve táncoltuk végig életünk egyik legszebb szakaszát lezáró bankettünket és az időtálló barátságunk reményében köszöntünk el egymástól.

L.I.

(folytatás az első oldalról)

Az európai eseményekben a Kr. u. V. században igen fontos szerephez jutó hunok eredetének keresője szerencsésnek mondhatja magát. A sinológiai (kínai nyelv és irodalom-kutatás) kutatások eredményeként a Kínai Birodalom Csin és Han dinasztia idejéből találtak a Kr. e. III. században fontos politikai szerephez jutott népről, melyet ezek a krónikák hiung-nu néven emlegetnek. A hiung-nuk a Kínai Birodalomtól északra és vidékekről számos rabló hadjáratot indítottak. Támadásaik megfékezése céljából kezdték építeni a Cs'in dinasztia császárai a Nagy Falat.

A Cs'in dinasztia hanyatlását követő anarchia kora, újabb hiung-nu támadásoknak adott lehetőséget. A kínai krónikákban megjelenő első fejedelmük T'ou-man, akinek fia a Távól keleten kései utódjához Attilához hasonló rettegett hímvére tett szert Kr. e. 177 körül. Az ő uralkodása alatt az ázsiai hun birodalom legnagyobb kiterjedését, amelynek terjeszkedését a birodalom róvására a megerősödő Han dinasztia császárai újra sikeresen megfékezheték. Az ázsiai hun birodalom Kína északi határaitól keleten Koreáig, nyugaton az Aral-tó közeléig terjedt.

Ez a birodalom etnikai és nyelvi szempontból nem volt egységes, valószínűleg egy hatalmas konföderáció lehetett.

Kr. e. 121-től a hun uralom a gyengülés jeleit kezdte mutatni. A Han dinasztia császárai rövid idő alatt számos vereséget mértek a hun tartományfökre. Kr. e. 52-re az ázsiai hun birodalom belső trónviszályok, a kínai hadjáratok és az uralmuk alatt tartott népek lázadásai következtében felbomlott.

A kínai krónikákban hiung-nu néven szereplő nép azonosságára a későbbi hunként ismert néppel először Degnignes francia sinológus figyelt fel, még a XVIII. században, feltételezéseit a későbbi kutatások igazolták. A nyelvészek véleménye szerint a fennmaradt nyelvemlékek alapján (főleg nevek) a hiung-nuk és a későbbi európai hunok vezető törzsei török alapú nyelvet beszéltek.

Feltételezhető, hogy az ázsiai hun birodalom nyugati részéből menekülő törzsszövetségek lehettek azok, akik más török népekkel keveredve az Aral-tó vidékére, majd Turkesztan területén időlegesen letelepedve, a Római Birodalom

kiszáísi tartományai ellen viselt rablóhadjárataik kapcsán tüntek fel a latin történetírók műveiben.

374-ben a Dnyeszter és a Don közt eleterülő gót uralmat megtörve ezen a vidéken fontos hun szállásterület jött létre, újabb előrenyomulásuk 380-ban következett be Dobrudza felől. A hun uralom központja 400-ig Havasalföld és Olténia, ahonnan rablóhadjárataikkal és évenként növekedő adókkal tartották rettegésben a Kelet római birodalmat. Uldin nagy fejedelem vezetésével a Duna vonalán a mai Csehországig vonultak, elindítva a nagy európai népvándorlást, melynek hullámai a Római Birodalom nyugati részeire zúdultak. Uldin utódja Oktar majd Ruga, akinek 434-ben bekövetkezett halála után Attila és Bléda vették át a hunok vezetését, 445 után Attila egyedül maradt a vezéri tisztségben. Róla és udvaráról a 448-ban Bizáncból küldött császári követség egyik résztvevője Priszkosz Rhétor beszámolója alapján maradtak fenn adatok. Attila kísérletet tett a Római Birodalom nyugati részeinek meghódítására, de 451-ben az Aetius hadvezér által vezetett haderők a catalaunumi ütközet révén megüsitették tervét. Valószínű, hogy korábbi terveiről Attila nem mondott le, de 453-ban bekövetkezett halála után egy erős kezű vezető hiányában a birodalom felbomlott.

A régészeti anyagok alapján több mint bizonyos, hogy Erdély a 420-450-es évek között a hun fejedelmek és főemberek nyári szállása volt, nyugati részeiben jelentős gepida népességgel, akik még Attila életében fontos katonai szerephez jutottak. Halála után fellázadva vezérük, Ardarik vezetésével 455-ben döntő csapást mértek Attila örököse Ellák hun haderőire. Ezután a hunok Dengizik és Imek vezetésével a Fekete-tenger északi partvidékére menekültek. 466 után a Dontól keletre eső területeiket az ogur törökök támadásai következtében elveszítették, menekülő csapataik császári jóváhagyással a Bizánci Birodalom peremvidékén telepedtek le, ahol 499 után bekövetkező bolgár inváziót és hatalmat nem vészelhették át.

A régészeti feltárások a hun uralom után Erdély gepida benépesedéséről tanuskodnak, ez érvényes a mai Székelyföldre is.

Gepida leletek és települések kerültek elő Felső Csermátonban, Kézdiopolyánban, Nagy- és Kisgalambfalván és Székelyudvarhelyen.

A magyarok

A finnugor nyelvcsalád ugor ágához tartozó magyarok dél-szibériai otthonuk elhagyása után, több ázsiai kultúra hatásának voltak kitéve, így iráni (szkita és szarmata) későbbi török (onogurbolgar, kazár) népek vonzáskörébe kerültek. A Fekete-tengertől északra eső sztyeppén, ahol már 830 körül tanyáztak, létrehozták szövetségüket, amelyhez három kabar törzs is csatlakozott.

862-től több nyugati portyán résztvettek, majd 894-ben bekövetkezett besenyői támadás elől menekülve, előzőnlötték a Kárpát-medencét, a Keleti-Kárpátok járható szorosain át. A Kárpát-medence végleges elfoglalását, amely ekkor a bolgár és frank birodalmak határvidékének számított, 900-ra valószínűleg befejezték. Dél-Erdély állandó magyar benépesítése valamivel később az itteni bolgár uralom megtörése után mehetett végbe Bogát nevű gyula vezetésével.

A középkori krónikák, elsősorban Anonymus és Kézai Simon krónikája a székelyekről azt állítja, hogy a magyarok már itt találták őket. Ez az állítás azonban jellegzetes középkori tudós innovációnak bizonyult, de ezt a székelyeknél igen hosszú életű hagyományt a kérdéses kutatói mindig szem előtt tartják, megpróbálva visszatérni a magyarázat adni rá.

A székely kérdés máig vitatott pontja a történetírásnak. A vélemények megoszlanak, egyes kutatók a sztyepei szálláson csatlakozott kabarokkal azonosítják, mások türkökkel vagy onogur-bolgárokkal, akiket még az avarok sodortak a Kárpát-medencébe. Legelfogadottabb az a feltevés, hogy egy a magyarokhoz igen korán csatlakozott török eredetű törzsről lehet szó. Ennek bizonyítékai a török nemzetiségi szervezetnek megfelelő katonai és társadalmi beosztások, könnyűlovas harcmódoruk, és a rovásírás, amelynek harminchét betűjéből 21 ötörök, 3 ögörög és 3 glagolita.

Mai lakóhelyükre a XII-XIII. században telepedtek, előzőleg az ország más vidékein volt a szállásuk. A háromszékiek és aranyosiak Erdély déli határán a későbbi Szászföldön, az udvarhelyi és csíki székelyeknek Biharban voltak településeik, de voltak székely települések Pozsonytól északra és Szigetvár közelében is. Ennek ma is fellelhető bizonyítékai a hely és településnevek.

Az eddig bemutatott adatok ugyan még számos kérdést megoldatlanul hagynak, de egy dologról meggyőződhet az olvasót, éspedig arról, hogy egy székely-hun rokonság bizonyítása igen nehéz történelmi problémának számít, s ha netalán sikerülne is ez a kapcsolat, biztos nem Erdély déli határain jött létre.

Felhasznált szakirodalom:

László Gyula: Attila és hunjai, Bp. 1986
Erdély története, a kezdetektől 1606-ig Bp. 1988
Korai magyar történelmi lexikon, Bp. 1992
Engel Pál: Beilleszkedés Európába, a kezdetektől 1440-ig, Bp. 1990

Ambrus Ibolya, egyetemi hallgató

TANÍTÓK NAPJA ELŐTT

Befejeződött a tanítás, mégsem zárult be az iskola kapuja. Népes gyermekcsoportok zsvaját hallom. Kádár Levente ad részletes tájékoztatást a Mártonffi iskola nyáreleji vakációs tevékenységéről:

- Meghívásunkra június 16-25. között fogadtuk a lellei testvériskola 35 tanulóját és 4 pedagógusát. Láthatóan jól érezték magukat, ezt ki is nyilvánították, hiszen változatos, szórakoztató, nevelő és ismeret gazdagító tevékenység folyt. Helyiségtörténetről Egyed Mária, népművészetről, hagyományokról, lakosság foglalkozásáról Szabó Enikő, Kádár Levente pedig fa és vaskohászat alapfogalmaival ismertette meg a Balatoni gyermekeket.

Második nap kirándulás Udvarhely, Korond, Parajd, Szováta felé, ahol igencsak sok látnivalót kínált az útvonal.

Következő nap a kirulyi tábor és környékének -Hargita liget, Festő borvíz- meglátogatása. A délutánt a Tánkos lovaglónál töltötték.

Másnap Csíkszereda, Tusnádfürdő, Szent Anna tó, Bálványosfürdőre rándultak ki. Meglátogatták Nagy Imre képtárát, a múzeumot és az ortodox templomot Szeredában.

Természetesen nem maradhatott el a Hargita-fürdői kiruccanás. Ugyanaznap délután Homoródfürdőt is megnézték. Este pedig futball és kézilabda vetélkedők zajlottak a vendégek és a helyi csapatok között. (Lelle győzött...)

Utolsó nap pedig Gyilkostóra, Békásra indult a vendég csapat. Útközben meglátogatták a somlyói kegytemplomot, a szárhegyi kastélyt. Az estére tervezett táború a viharos eső miatt elmaradt.

Az elválás a viszontlátás reményében történt.

Sz.K.

Küldöttségünk a Balatonon és Gödöllőn

Testvérvárosaink, Balatonlelle és Balatonboglár polgármestereinek Szűcs László és Sós Zoltán meghívására, Szentegyházról egy négy tagú küldöttség részt vett a június 26-30 között Gödöllő város önkormányzatának megszervezésében megtartott Magyar Polgármesterek I. Világtalálkozóján.

Szimbólikus a találkozó titulusa, ahol több tagú küldöttségek vettek részt. Szekciókban folytak az előadások, különböző programok. Az ötnapos találkozón volt szerencsénk hallani számos magyar egyéniség véleményét arról, hogy mit is jelent az önkormányzat. Magyarországon az önkormányzatiság néhány éve bonthatkozott ki a 90-es évek után és rövid idő alatt bebizonyosodott, hogy ez a fajta cselekvési lehetőség helyben hatékonyabb lett. A Magyar Polgármesterek Világtalálkozóján városunkat három tagú küldöttség képviselte: Rus Sándor polgármester, Hegyi Zoltán A Vasipari RT igazgatója, Gál Zakariás tanácsi képviselő, üzletember. Velünk utazott Lellére Csiki Lajos rendőrfőnök, aki Munkácsi Mihálytól és rendőreitől szerzett gyakorlati tapasztalatokat ezekben a napokban.

Mi hárman pedig minden reggel -házigazdáinknak köszönhetően- Gödöllőre utaztunk. Örültünk a sűrű programnak, hisz a tapasztalatok szempontjából aranyat ért. Az ötnapos gödöllői találkozó után két napig a boglári és lellei képviselő testület vendégei voltunk, természetesen tapasztalatszerzés végett. Lellén a helyi tanács irodáit látogattuk meg, ismertették minden egyes alkalmazott munkaterületét. Meglátogattuk a nyugdíjasok klubját. Úgy gondoltam elindulhat a kapcsolatfelvétel a két város nyugdíjasai között. A városlátogatás során -szép, tiszta gondozott- mindenütt meglátszott a jó gazda keze ezért Lellén is tenni kellett. Íme a közös cselekvés ami "életben" tarthatja a várost. Előbb-utóbb nekünk is ezt az utat kell járni. Remélem a Tanács intézkedései és határozatai támogatást nyernek a lakosság részéről. Küldöttségünk részt vett a lellei képviselő testület június 26-án tartott ülésén.

Élőben láthattuk, hallhattuk, érezhettük, hogy miképpen lehet egyszerűen és ugyanakkor szervezeten, komolyan megtartani egy havi gyűlést. Sokat tanultunk tőlük. Lellei barátaink javaslatára nemsokára a szentegyházi 17 tanács tag találkozik a 14 lellei képviselővel, hogy átadhassák élőben mit jelent a "profi" munka nemcsak a polgármester részéről, hanem minden egyes tanács tag -képvisező-részéről is.

Bogláron kedvesen fogadott a képviselői testület, egy ugyanolyan tiszta, fejlődő város, amely elképzelései szerint építi jövőjét, sorsát.

Megállapodtunk, hogy jövő évben egy képzőművészeti, népművészeti hagyományokat őrző kiállításunk lesz Bogláron, Boglár és Lelle kész segíteni nekünk azzal, hogy támogatják az egyszerű emberek, családok közötti kapcsolatok kialakulását, megerősítését. De elsősorban abban, hogy városunk arcát megváltoztassuk, mi, saját magunk kell cselekedjünk. Ezt tőlünk elvárják, de azt mi is kell akarjunk - a mindennapi bajokat leszámítva -, hogy tiszta, civilizált, szemnek örömet hozó körülmények között éljünk.

Élménydús tapasztalatokban gazdag hetet töltöttünk Gödöllőn és a Balatonon, ahol igazán jól éreztük magunkat. Nem tudom azonban elhallgatni, hogy valójában ott tudatosult bennem: mit jelent, hogy Szentegyházán létezik egy gyermekfilharmónia. Nem egyszer hallottuk barátainktól "vigyázatokat, kincset tartotok a kezetekben, ne hagyjátok kicsúszni ujjaitok között".

Rus Sándor

Köszönet...

Nem is tudom, kinek köszönhetném meg azt az estébe nyúló kellemes délutánt, amit a Bartók Béla Művelődési Házban szerveztek június 18-án. Író-olvasó találkozó? Nem, ez egy valóságos ünnep volt számomra és gondolom minden irodalomkedvelő számára.

A KÖLTŐ, a rendezvény szervezői illetve az író-olvasó találkozó szervezői, szavalók, Király Sándor egyházi kórusa, a kis furulyások voltak azok, akik felejthetetlen két órát ajándékoztak nekünk.

Bár sok volt a tennivalóm, mégis vitt a kíváncsiság: mit nyújthat egy ilyen találkozó? Meg is kérdeztem Szabó Klárit, a könyvtárost, mennyit tarthat a találkozó? Azt mondta kb. másfél órát. Na, gondoltam ennyit én is tudok szakítani az időből. Az idő múlt, már két óra is eltelt, még se kívántam a végét. Belefeledkeztem, jó érzés volt, hogy én is része lehetek ennek a közösségnek. Együtt éreztem a költővel, a szavalókkal, a dalosokkal. A feltett kérdések az én kérdéseim is voltak. Örültem, hogy ez tetszett a költőnek és a közönségnek is.

Ilyent szeretnék hallani, látni a Bartók Házban. Sok ilyen rendezvény, találkozó kell Szentkeresztbánya népének, ifjúságának. A nép művelésére, nevelésére szükség van mindig. Sokan voltunk, de mégse elegen.

Mégegyszer köszönöm -lehet sokak nevében- a rendezőségnek. Várom a többi ilyen irányú rendezvényt, színházat, művészeti kabaré estet, stb., ami a szentkeresztbányai lakosokat oktatja, neveli, műveli.

Szép volt! Jó volt! Csodálatos volt!

Barabás Lajos

Rédai Gábor költő találkozója szentegyházi olvasóival

Június 18-án Rédai Gábor budapesti költő találkozott közel 150 szentegyházi irodalomkedvelővel. A '89 előtti emlékezetes találkozások még elevenen élnek bennünk, hiszen nem kevés romániai magyar költő, író, tudós látogatott el városunkba. S ez volt talán az egyik fő forrás, ami szellemi-lelki táplálékkal látott el az inséges időkben. Egyik találkozótól a másikig úgy éreztük megélünk kenyéren és vízen.

Könyvtárosi pályafutásom során most először fogadhatunk anyaországi költőt. Bár kissé drukoltam, mégis bíztam a sikerben. A "jó kérdések" (a költő megfogalmazása) azon egyszerű oknál fogva jöttek elő, hogy az olvasó jó előre kézbe vehette Rédai Gábor Fénypásztoros éjszakán és Szélcsikó című kötetét. Amint aztán kiderült nemcsak kézbe vette, hanem el is olvasta. A kérdésekre adott válaszok kerekítették színvonalassá a találkozót. A költő, élete fontosabb állomásait néhány mondatban jelöli meg "Műszaki főiskolán szereztem oklevelet, de igazi vonzódásom mindig az irodalom volt és általában a humán szférák... Vallom, hogy a jó irodalom és a jó művészet egyaránt az istenkeresés útját járja mégha öntudatlanul is. Hiszen akár a szépség, akár az igazság keresésében lehet-e más iránytűnk, mint ami az abszolútum felé mutat? Ha olykor kérdések, kétségek támadnak föl bennem, " amit nem mondhatok el senkinek, elmondom hát mindenkinek", vezesse tollamat az EMBER iránti tisztelet, s az igazság-hoz való hűség".

Az a tény, hogy elfogytak kötetei - sőt másnap is kérték a könyvtárban - jelzi a költő és olvasó szerencsés egymásratalálását.

Szeretettel várjuk a következő kötetével Rédai Gábort.

Szabó Klára

Az író - olvasó találkozó margójára

Meleg, családias hangulatot teremteni segítettek a Király Sándor által vezetett egyházi kórus és Szabó Enikő kis furulyás csapata.

Köszönjük nekik, hogy művészi műsorukkal megörvendettették Rédai Gábor költőt és családját.

Úgy igazi egy találkozó, ha a közönség ismeri a szerzőt művein keresztül. Ebben voltak segítségünkre a mindenkori szavalóink - Opra Levente, Csiki Ili, Samu Imre, Józsa Lóránd Gábor, Orbán Zoltán - kiknek hálával tartozunk. A közönség ezúttal is szívesen hallgatta őket.

Az oldott hangulatban kellemes meglepetés volt, Nagy Eszter és Bogdán Ida tanárnők "versajándéka".

Köszönettel tartozunk a Gábor családnak, hiszen megkínálták a találkozón résztvevő gyerekeket, felnőtteket.

Ők gondoskodtak a szereplők szállításáról Székelyudvarhelyre.

Gábor Jóska (ifjú) jó példával szolgáltál a szentegyházi közönségnek!

Simó Ildikó

Mosolygó szobor

A csíksomlyói kegytemplom mellett felállított Domokos Pál Péter mellszobrát 1996. július 6-án ünnepélyes keretek között leleplezték. A mű Bodó Levente szobrászművész alkotása.

Az előzményekről, a munka lefolyásáról, a nehézségekről faggattuk a művészt.

* Honnan származik a gondolat és mennyi időbe került elkészíteni a szobrot?

B.L. - A gondolat már tavaly márciusban megszületett Gergely István plébánosék részéről. A mintázás, a váz elkészítése azonban májusban kezdődött. Egy évig mintáztam, a gipszbeöntés pedig két hetet igényelt. Itt megemlíteném a löntők nevét, akik nagy segítségemre voltak: Lőrincz Barna, Sándor Attila, Bagoly István tanár úr, valamint Tankó Gábor, aki az öntés vasmunkáit végezte.

* Amint tudjuk, a szobor egész alakosnak indult, mi történt?

B.L. - Az első öntés Csíkszeredában volt, ahol az egész alakot kiöntötték, sajnos sikertelenül. Az történt ugyanis, hogy a kifizető időpontot elnézték és így a nagy sietségben hibák csúsztak be. Ekkor a megrendelők úgy döntöttek, hogy Gyergyóra bízzák az öntést. Sajnos a második öntés sem járt sikerrel, mivel még nem volt dolguk ilyen nagy méretű szobor öntésével. Így a formák visszakerültek Csíkba az üzemhez, ahol a feladat a fémmegevolvasztás valamint a formábaöntés lett volna; a magot, a beömlőket, a gázvezető csatornákat kellett volna elkészíteniük. De ekkor már alig maradt hét nap az avatógig. A sok bajban az volt a jó mégis, hogy a felső része kijött - a mellszobor rész - és ez már megnyugtatót valamennyire. A többi rész pedig annyira rosszul sikerült, hogy a javításról szó sem lehetett az idő rövidsége miatt. Így aztán fél megoldásként a szobornak ez a része került fölállításra.

* Mi volt a szobor kálváriája?

B.L. - Visszatérve a mintázáshoz voltak nehézségek: gyenge volt a fémváz a karjának. Múlt nyáron történt augusztusban, hogy távollétem alatt lezuhant az egyik karja. Közben jöttek látogatók, s természetesen egy félkarú szobor került bemutatásra.

* Mi az amiről szívesen beszélne, amióta elkezdett dolgozni?

B.L. - Paradox módon szívesen beszélek a mintázás során felmerülő nehézségekről. Néhány példa - a mosoly, a szemüveg, a kezek, a Péter bácsi tudós - személyének és belső lelkületének plasztikai megfogalmazása.

- Jó megemlíteni, hogy az arcát egy kis családi albumból kikerült képről mintáztam, és mindegyik kényképen mosoly volt az arcán. De ez nem is lett volna baj, mert nekem tetszett a gondolat, hogy egy derűs kifejezése legyen az arcnak. Fennállt viszont az a veszély, hogy a mosoly könnyen vigyorrá, infantilissá válhat.

Ezt úgy próbáltam kiküszöbölni, hogy a mosolyizmokat úgy mintáztam, mintha valóban mosolyogna, a szájvonalát viszont rövidítettem és így egy nagyon érdekes kifejezést kölcsönöztem az arcnak; nyílt és határozott, biztató derű sugárzott róla.

- Szemüveges szoborral ritkán találkozunk, mivel azonban ő mindig szemüveget viselt, úgy

kellett ábrázolnom, hogy szemüveg nélkül is karakteres maradjon, azaz ő legyen az ábrázolt személy. Szándékosan nagyobb szemeket mintáztam, mintha valóban szemüveget viselne.

- A kezeknél arra kellett vigyáznom, hogy legyen belőle gazdálkodó, munkás kézből is, de nem hagyhattam figyelmen kívül azt a tényt sem, hogy egy tudós, író, néprajzos, népi értékeket gyűjtő közismert személy kezéről van szó. Összegezve: nem egy kezet, hanem az ő kezeit kellett megmintáznom.

- A szobrász, nézeteim szerint a vázlat elkészítése, valamint a végleges szobor mintázása során fel kell nőjön a témához, jelen esetben az ábrázolt ember alakjához, belső nagyságához. Sokan belemagyarázásnak vehetik, de azt hiszem, hogy csak az tudja ezt a jelenséget igazán felmérni, aki már mintázott ilyent. Ez azért nem könnyű feladat, mert az emberi alak anatómiai, statikai pontosságán túl el kellett jutni a belső jellemvonások, a lelki mélység felszínre hozásáig, érzékeltetéséig. Hogy ezt mennyire sikerült elérnem, azt majd az egész alak bronzbaöntése és felállítása után tudjuk igazán felmérni.

* Összehasonlítva más művészeti ágak - festészet, grafika, textil, irodalom, zene - kifejező eszköztárával mennyiben nehezebb vagy könnyebb a szobrászat kifejező eszközeivel ábrázolni egy adott témát?

B.L. - A síkművészetek - festészet, grafika, stb., az irodalom, a zene művészeti kifejező eszközeiben jóval gazdagabbak, mint a térben megfogalmazott plasztikai alkotások. A festészet, grafika elmond valamit - mesél-, a költészetről és zenéről nem is beszélve, hiszen itt lehetőség van az érzések skálájának nagyfokú bemutatására, míg a szobrászat a zárt formán belül kell jóval szerényebb művészeti kifejező eszköztár segítségével ugyanezt a széles érzelmi skálát tükrözze.

* Köszönjük a beszélgetést.

Kérdeztett: Gergely Erika

Kápolnásfalu

Minden ember másként éli meg a szülőföldhöz való kötődést, vannak emberek, akiknek ez életreszóló élményt jelent. Ilyen mélyenérző lélek Balázs Irén tanítónő, aki úgy érezte, hogy tehetségét, képességét népe javára gyümölcsözteti. Több évtizedes pedagógiai munka és közéleti tevékenység aztán szülőfaluja lakóit megajándékozta, megörvendeztette egy szép kicsi könyvvel: Kápolnásfalu monográfiájával. A könyv falumonográfia; tartalmazza mindazt, amit a szülőfaluról tudnunk kell.

Gazdag népköltészeti anyaga összehasonlítható a magyar és a világirodalom jelentős népköltészeti gyűjteményével:

Körner Tamás: A magyar hiedelemmondák; Liszka József: Ágas-bogas fa; Nagy Olga: Hősök, csalókák, ördögök; Lüdérc sógor; Tamási Áron folklorisztikus novelláival, Kríza János Vadrózsák című székely népköltési gyűjteményével.

A kápolnási néphagyományban élő és a könyvben megtalálható népköltészeti alkotásokban is megtalálhatók a vándormotívumok, a bűvös meseszámok, az igaz, a jó megjutalmazása, a rossz, a gonosz bűnhődése ugyanúgy, mint a magyar és egyetemes folklórban.

A Tollas Erzsébet balladája a halálra táncoltatott leány balladatípushoz tartozik; a hűtlen vagy a több szeretőt tartó leány bűnhődése.

Megjelennek a lüdercek, a lidércek, a hazajáró lelkek, a sírból kiszálló kísértetek. Remélem, hogy ezt a szép kicsi könyvet szeretettel és haszonnal fogják olvasni, tanulmányozni, ezáltal is gazdagítva szellemi kincseik tárházát.

A könyv értékes képanyagot is tartalmaz.

Bartalis Terézia, tanár

Viccek

Az ideges kismalac beleesik a gödörbe. Odamegy a nyuszika.

- Mi történt veled kismalac?
- Beleestem a gödörbe.
- Várj, hozok egy létrát.
- Nem várok!

*

A parasztbácsi kifogja az aranyhalat. Mondja az aranyhal:

— Na, te paraszt, ha visszadobsz, teljesítem három kívánságodat.

Mire a parasztbácsi ledobja a halat és agyontapossa.

— Paraszt az anyád!

ÉNEKÓRA - ZENEOLDAL - ÉNEKÓRA

Rétyi fúvózenetábor 1996

Kelemen Antal igazgató úr szerint a mostani gyermekek igen keveset tudnak a zenéről, ezért elhatározta, hogy megrendézi az immár harmadik fúvózenetábort Rétyen. Haáz tanár úr arra gondolt, hogy az ő zenekarában is vannak egy páran akik tanulhatnak ebben a táborban, és így elvitt minket: Hatos Katalin (klarinet), Mihály Krisztina (fuvola), Bencze Csilla-Anna (fuvola), Balázs Tibor (trombita), Péter József (trombita), Simó Tibor (althorn), Lőrincz Hunor (nagykürt), Simó Zoltán (nagykürt). Így elindultunk június 17-én délután 2 órakor. Mi, akik már a tavalyi táborba is részt vettünk (M.K., B.C.S., B.T., S.T.), már nagyon vártuk, hogy megérkezzünk és a régi ismerősökkel találkozzunk. De a többiek is izgalommal várták a megérkezést. Miután megérkeztünk, megkezdődött a megnyitó és a zászló felvonása. Közben a kézdívsárhelyi fúvósok indulóit hallgattuk. A megnyitó után elhelyezkedtünk a szobákban, majd elbúcsúztunk Haáz tanár úrtól, abban a reményben, hogy a hétvégén ismét találkozunk. A felügyelőnk Vass József cserkész tanár volt. Ő ismertette a programunkat. Elég nehéznek bizonyult. A hátramaradt időnk szabad volt. Megismerkedtünk szobatársainkkal, s akiket már ismertünk azokat örömmel köszöntöttük. Közben közelebről megismertük mindennapi programunkat. Reggel fél hétkor ébresztettek. Ágyat vettünk, öltöztünk, mosakodtunk. Nyolc órakor reggeliztünk. Kilenckor mindenkinek megmondták, hogy ezután hol fogják

tanítani. Mindenki elfoglalta a helyét és várta a tanárját. Sok fúvóstanárt ismerhetünk meg e két hét alatt:

- Musáth Gyula - fuvola tanár
- Simó Ernő - klarinet, fagott
- Kelemen Szilárd - vadászkürt
- Sebestyén Lajos - elmélet
- Gogolinca Zoltán, Gyergyai Barna - trombita.

Egy órákor mindenikünk visszament az iskolához és türelmetlenül vártuk az ebédet. Kettőkor megebédeltünk és háromig pihentünk. Háromtól hatig ismét gyakoroltuk a feladott anyagokat. Hattól hétig szabadidőnk volt, aztán gyülekeztünk a sátorba várva a vacsorát. Vacsora után aki akart lezuhanyozott, vagy elment a fagyizókba és a faluba sétálni, persze a cserkésztanár engedélyével. Labdázhattunk a pályán és társasjátékot játszodhattunk egész tízenegyig, mert akkor a cserkésztanár lefekvésre kényszerített. Ez volt a program, amely ismétlődött azon a két héten ke-

resztül, kivéve azt a két napot, amikor elvittek minket a rétyi- és a besenyői tóra fürdeni. Az utolsó három napon a diákok kihallgatásai voltak. Az első napon a szentgyörgyiek és a kézdívsárhelyiek egy része audiciózott.

A második nap a rétyiek szerepeltek. A harmadik napon mi, a szentgyháziak játszottunk. A szereplések sikeresek voltak, a tanárok elégedettek voltak munkájukkal. Az audició végén a kiválogatott fúvósok néhány indulót játszottak: Szamosmenti-, a Kinizsi-, és a László király indulót. Az igazgató ragaszkodott ahhoz, hogy mindenki visszamenjen az iskolához a zárőnnepélyre és az utána előkészített búcsúebédre. Az ebéd után sajnos búcsúznunk kellett a tanároktól és az ott megismert diákoktól. Egyrészt nagyon megörvendtünk, hogy hazajöhetünk családainkhoz, de fájt a búcsú a jóbarátoktól és a rétyi táborból.

Bence Csilla, Mihály Krisztina

Az alábbi dalok ütemeiről

Bizonyosan feltűnt nektek, hogy néha az ének elejére nem kerül ütemjelző. Igen, mert ezek olyan dalok, amelyeknek ritmusát, lüktetését nem lehet szabályos rendbe tenni: Elbeszélő (Parlando) vagy Elmesélő (Rubato) jellegű előadás szükséges. Az "Elindultam szép hazámból" c. dal teljesen szabad szövegmondást igényel: Ad libitum=szabodon. Ilyen estekben inkább a zenei mondatokat (amit a szöveg határoz meg) szoktuk ütemvonalall elválasztani. A hangjegyek hosszúságát sem köteles az előadó pontosan betartani. Vérmérsékletétől függően nyújthat, rövidíthet hangokat. A kottakép csak egy hozzávetőleges ritmust "ajánlott ritmust" ábrázol.

Az "Esik az eső" című ének elején azért van két ütemjelző, mert a sorvégeken rendszeresen változik az ütem (a szünetek háromnegyedessé bővítik az egyébként 2/4-es lüktetésű ritmust). Mivel ez szabályosan ismétlődik, SZABÁLYOSAN VÁLTAKOZÓ ÜTEMNEK nevezük, és az ének elejére kiírjuk mindkét ütemjelzőt.

Elindultam szép hazámból

Ad libitum

1. Elindultam szép hazámból, Híres kis Erdélyországból,
Visszanéztem fél utamból, Szememből a könny kicsordult.

2. Bú ebédem, bú vacsorám,
Búval bélelt minden órám,
Nézem a csillagos eget,
Sírok alatta eleget.
3. Én Istenem, rendelj szállást,
Mert meguntam a bújdosást,
Idegen földön a hálást,
Éjjel, nappal a sok sírást.

Esik az eső

Esik az e-ső, á-zik a heveder,
Gyöngye lábomat szorítja a kengyel.
Bársony lë-kö -tés szorítja lovamat,
Nehéz karabély nyomja a vállamat.

2. Mëgjött a levél fekete pëcséttel,
Mëgjött a muszka százezër embërral.
Nëgyszáz ágyúval áll a harc mezején,
Így hát, jó anyám, elmasírozok én.
3. Sírhat, búsulhat az az édesanya
Kinek két fia van a háborúban
Kezét vagy lábát az ágyú ellövi
Meg se hal szegény, élve eltemeti.
4. Mëgjött a kapitány, hófehër paripán
Kardja megvillan az egyik oldalán
Kardja megvillan, az ágyú eldurran
Szép piros vére a földre kiloccsan.
5. Pajtás, ha lehet, kösd be a sebemet,
Vedd elé fegyvered, löj által engemet.
Vagy szuronyodat szegezd a szívemhez
Ne hagyj sokáig szenvedni engemet.

ÉNEKÓRA - ZENEOLDAL - ÉNEKÓRA

TURNÉ, PRÓBÁK

Az útiterv jelen pillanatban a múltkori Hírlapban közölt tervnek megfelelő. A változás csak az étkeztetés rendjében történt: a gyerekek minden nap, bárhol is vagyunk, kapnak rendszeresen reggelit, ebédet, vacsorát (eddig az osztrák nap és a kecskeméti nap volt kérdéses). Rossz hírek érkeztek viszont Győrből: nem gyűlt össze a csoport fogadására szánt pénzüsszegnek fele sem. Július 21-27. közt vízumért Pestre utazom, akkor kerül sor a probléma megtárgyalására. Reméljük sikeres tárgyalás lesz.

A műsor: Jelenleg kilenc énekünk van előkészítve, amit még öttel szeretnénk felpótolni. A 13-14 műből álló koncert kb. 45-50 percet fog tartani, egy félidős lesz, szünet nélkül. Műsorfüzetünk nem lesz, csak egy szórólap szerűség, amit a következő Hírlapban találhattok.

Szabó Enikő furulyásai (Réday-est)

A próbák július 29-én, hétfő reggeltől kezdődnek. 9 órakor mindenki köteles összegyűlni, vonósok, fúvósok 11-ig, kórus 10-ig dolgozik.

30-án (kedd) este a hangszeresek 7-9-ig, a kórus este 8 és 9 óra között próbál.

31. szerda reggel 1/2 9-10 - vonóspróba

10-12 - fúvós megsegítő

aug. 1 csütörtök délután 6-8-ig vonós este 8-10 - fúvós

aug. 2 péntek: reggel 9-11 kórus

11-12 vonós megsegítő este 7-9

fúvós

aug. 3 szombat, 4 vasárnap -szabad

aug. 5 hétfő - 9-10 - fúvós

10-12 vonós

12-14 kórus

aug. 6 kedd: délután 7- 1/2 10 összpróba, nagyterem

A részpróbákat az iskolában és a Tanulók Háza üres termeiben tartjuk. Próbákban a megjelenés kötelező, indokolt esetben hiányozhatnak, szülői igazolás felmutatásával. (megkérem a szülőket, segítsék munkánkat azzal, hogy erre a pár próbára elengedik gyerekeiket). Az igazolatlan hiányzók 2000 lej bírságot kötelesek fizetni! A zenészeket megkérem, hogy napi háromnegyed órát gyakoroljanak, a próbákat maximálisan használják ki. A többit a következő Hírlapban.

Haáz Sándor, zenetanár

Viccek

Híres emberek utolsó mondatai:

- Milyen gázszag van itt és milyen sötét.
- Á...nem is korhadt ez a híd.
- Ugye ez itt a fázis?

*

- Hol lakik az alkoholista?
- Az üveghegyeken túl.

*

Három részeg ballag a sínek közt.
Az egyik mondja: Milyen hosszú ez a lépcső.

A másik mondja: Hát még milyen alacsonyan van a korlátja.

A harmadik: Nem baj, már jön a lift.

*

— Melyik zöldségnek van a legnagyobb alkohol tartalma?

— A falrahányt borsónak.

*

Hogy lesz öngyilkos a csiga?
Belenéz a konektorba.

*

Mi az abszolút beképzettség?
Ha a csiga bedől a kanyarban.

*

Mi az? Két bimbója van és hátrafele megy? Mellrák.

*

Mi az abszolút disznóság?
Struccot betonjárdán megijeszteni.

*

A vak és a dadogós mennek az erdőbe.
Egy szakadékhöz érnek. Megszólal a dadogós:

— Vi...vi...vi... Na.

A kibédi bíró levelet kapott

A ki - bé - di bí - ró le - ve - let ka - pott

Sorozzák be a sok magyar fi - ú - kat.

2. Hej de sok kislánynak szeme könnyezik,
Kinek a babáját huszárnak viszik.
3. Hej kibédi lányok Isten véletek
Három évig nem beszélek véletek.

Jó estét, jó estét

Jó es-tét, jó es-tét De nem mindenkinek

Csak annak a szép leánynak a - ki engem szeret.

2. Nem is az a legény
Aki gyócsingbe jár
Nem fekszik az én ágyamba
Minden kapcabetyár.
3. Mer' az én ágyamban
Széna szalma vagyon
Minden széna szalma szál közt
Piros rózsa vagyon.

Megújulás

Fejlődési folyamatok

Az emberek többsége férjhez megy, megnősül, de vajon kiben tevődött fel az a kérdés, hogy mikor is jön létre két ember között a házasság.

A megkérdezettek nem adtak egyértelmű választ a kérdésre. Egyesek szerint akkor jön létre a házasság, amikor a két fél eldönti, hogy összeházasodnak, mások szerint az első bennsőséges percekben, egy harmadik válasz úgy hangzik, hogy természetesen az egyházi esküvővel egyidőben, de olyan elképzelés is van, hogy a gyerek születése hozza létre a házasságot.

Ilyen tág határok között mozoghat ezen életreszóló szerződés létrejöttének időpontja?

Igen, bár a házasság megkötése pár perc alatt megvan és ha a feltételek megfelelőek létre is jött az érvényes szerződés, de a házasság létrejötte tulajdonképpen egy folyamat eredménye, amely hasonlítható a korai (kisgyermekkor) személyiségfejlődés folyamatához.

Az első éveiben a kisgyermek egy fejlődésen megy át, amelyet egy kutató: Margaret Mahler az "ember pszichológiai születésének" nevez. A folyamat főbb mozzanata a szimbiózis, leválás, önközpontúság, krízis és elfogadás szakasza, melyek sikeres végigjárása eredményeket hoz: a kisgyermek életének 6-7. évére megtanul társá válni, egészséges öntudattal bír, képes elfogadni a jó mellett a hiányosságokat, önálló személy, aki a biztonság érzésében képes a fejlődés további lépéseit megtenni.

Noha a korai kapcsolatok meghatározóak, az első évek fejlődési feladatai nincsenek lezárva. A házastársi kapcsolat nem csupán épít ezekre az ősi kapcsolatokra, hanem egy jó házasság képes azoknak a hiányosságait pótolni, a gyerekkori sérüléseket gyógyítani.

A házassági kapcsolatban hasonló mozzanatok figyelhetők meg, mint az egyéni fejlődésben. Az első hónapokban a szimbiózis szakaszában a két fél eggyé válik, egybeolvad a közös identitás kialakítása érdekében, egymás nélkül elképzelhetetlennek tűnik életük.

A leválás szakaszára jellemző, hogy a felek nem akarják egymást nevelni saját elképzeléseik szerint és általában egy nyílt háború kezdődik. Ez a szakasz rendszerint az első csalódás után következik be és itt dől el, hogy képes lesz-e a két fél egymás másságát elfogadni.

Az önközpontúság szakaszában a saját érdekek kerülnek előtérbe a közös érdekekkel ellentétben. Ebben a fázisban nagy a válás veszélye. Ha a felek meg tudják érteni, hogy társuknak szüksége van a távolságra, önmagára fordítható időre, akkor a veszély elhárítható.

Nem kevésbé kockázatos a krízis időszaka sem, amely általában csupa veszekedés vagy védekező elhidegülés, a következménye pedig az eltávolodás vagy a káros szenvedélyekhez való menekülés.

Az új fordulópontra ott kezdődik, amikor a házastársak végre elfogadják egymást, már nem akarják egymást megnevelni és viharos csatákon túl megelégedetebb, boldogabb évek következnek.

A szakemberek szerint ez a szakasz, amikor létrejön a házasság, amelyet tehát egy hosszú fejlődési folyamat előz meg. A krízispontok érthetőek tehát, hiszen az önállóság-függőség problémája kell megoldodjon és az élettársak kezében a megoldás.

A házasság bármely szakaszában is segítségül szolgál a következő játék (gyakorlat). Bárki kipróbálhatja: házastársak kettesben vagy házastársak baráti körben, ez utóbbi talán még érdekesebb és szórakoztató is. A feltett két kérdésre a választ beszéljék meg először a nők külön és a férfiak külön (papírra is lehet rögzíteni) és azután következzen az összevetés.

Feleségeknek: a. Mit vártok el férjeitektől?

b. Mit gondoltok, mit várnak el tőletek a férjeitek?

Férjeknek: A. Mit vártok el feleségeitektől?

B. Mit gondoltok, feleségeitek mit várnak el tőletek?

Ezután könnyű kitalálni, hogy az a legjobb ha az a. és B. illetve b. és A. kérdésekre minél egybeváogóbb válaszok sikerednek. Ez esetben úgy néz ki, hogy az élettársak tudják mi a kötelességük és mit vár eltőlük a házastársuk.

Ha a válaszok eltérőek, akkor is eredményes lehet a gyakorlat, ha ezt egy ó-szinte megbeszélés követi.

Gyakorlat mindennapra:

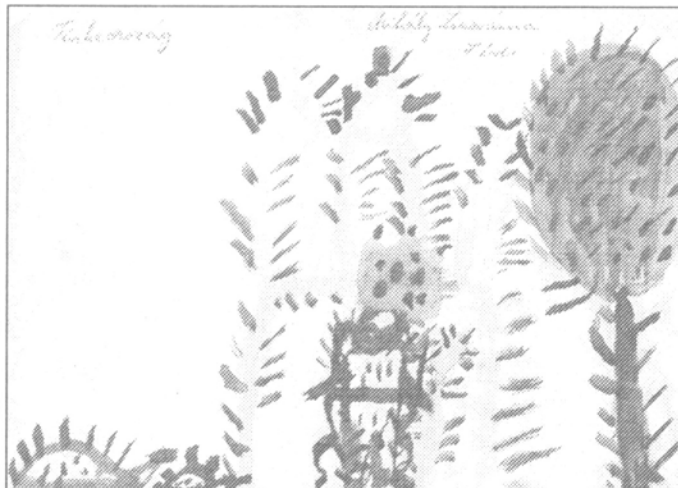
- Ne feltételezzük, hogy a házastársunknak kellene tudnia, mire van szükségünk!

- Ne legyenek elvárásaink, hanem konkrét kéréseket fogalmazzunk meg és mondjuk is el azokat! (kérés nem egyenlő követelés: a kérés visszautasítható, a követelés nem).

- Ha kérünk, társunkat szabaddá tesszük!

- A felnőtt viselkedés az, hogy igényeinket kifejezzük és világosan kérünk.

Lázár Iлона

Itt a nyár! Hurrá!

Itt a nyár. Hurrá! Jöhetnek a táborozások. Előkerülnek a sátrak, az üstök, a rácsok, ásó, ... a sor folytatódik, ki tudja meddig. Ezek mind bekerülnek a háztáskákba és irány a tábor.

Hát mi is megkezdjük a nyári táborozás-sorozatunkat egy három napos táborral a cserkészparkban. E tábor elsődleges célja a terület takarítása valamint bekerítése volt, amit sikerült is többé-kevésbé megvalósítanunk. Az alig három napos cserkészeknek - pontosan a tábor előtt három nappal tettek fogadalmat - ez volt az első sátoztáboruk nagy élményekkel. Idézem őket:

L.J. - Élvezet volt felhúzni a sátrakat és bekeríteni azokat.

M.L. - Az egész tábor jó volt, főleg a főzés, a táborútnél a játékok.

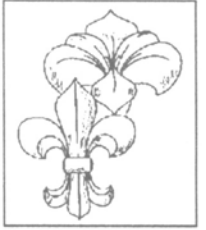
G.A. - A táborútnél volt a legjobb, de hiányoztak a portyák.

Sokat tanulhattak, tapasztalatokat szerezhettek, gyakorlatba ültették mindazokat, amiket eddig csak elméletben tanultak. Így sátrat felhúzni, körülárkolni, főzni, mosogatni, stb.

A régi cserkészek az eddig szerzett ismereteiket felhasználva ügyesen boldogultak, hisz már jól összeszoktak az előző táborokban.

Minden jól sikerült, jól éreztük magunkat és izgatottan várjuk a következő táborot, ami remélhetőleg hosszabb lesz. Addig is jó munkát mindenkinek!

Lázár Ibolya

Vendégünk volt a Szelence gyermektáncscsoport

A művelődési Ház meghívására a Nárcisz fesztivál küszöbén érkezett városunkba a Balatonboglári Szelence gyermektáncscsoport. A gyerekek elszállásolását a "Tamási Áron" Általános Iskola tanulói és szülei vállalták Herceg Mihály vezetésével.

A gyermektáncscsoport az elszállásolás után egy órával már próbálni is kezdett. Nagy izgalommal készültek a Nárcisz fesztiváli fellépésükre. Azt hiszem mindannyiunk gyönyörködésére szolgált a fesztiválon való bemutatkozásuk. Azok a gyerekek akik érkezésükkor még sírtak is, hogy "Tücsitől" - Szalai Tünde a művészeti vezető, meg "Sza-Zso"-tól - Szabó Zsolt a koreográfus - el kellett válniuk, elbűvölték a közönséget.

Fel kellett figyelni a testtartás szépségére, a fejtartásra, az arckifejezésre, a tekintetre, a laza és mégis pontos járásra, a mozdulatok és az egyenletes léktetés pontos összhangjára. Ízelítőt kaptunk a magyar népijátékok, táncok gazdag és változatos világából, többféle magyarországi népviseletet ismerhettünk meg. A sok tarka szoknya forgását figyelve Ady Endre sorait jutottak eszembe:

"Mennyi szín, mennyi szín, mennyi kedves

És tarkaságban annyi nyugalom

És fehér és piros és vörös sárka,

Izgató kék és harcos barna szín..."

Különböző cífrák, lengetők, csapásolók, höcögők, táncszók, énekek bemutatásánál látszott az a kitérő jókedv, ami jellemezte a táncosokat. Nem hiába a zene, a mozgás, az énekes játék a gyermeki lét egyik legfőbb öröme. Még akkor is, ha a vendégkislányunknak csak préselt nárciszokat adhattam, mert már a réten elnyíltak - akkor is úgy érzem, hogy csodálatos színtér volt a természet a néptáncok bemutatására. Ugyanolyan színvonalas előadást tartottak másnap a Művelődési Házban is, mely előadás hangulatát fokozta a műsor végén tartott táncbáz.

"Idenéz a figurára

Ne az anyád szoknyájára!" táncszó aktuális volt.

Minden nézőnek megadatott, hogy a somogyi, kalocsai meg gyimesi tánclepekéből ízelítőt kapjon. Nagyon kellemes hangulat alakult ki, minél több lépést meg akartunk tanulni.

Ízelítőt nem csak a táncokból, hanem a vendégeink által hozott üdítőkből is kapott a közönség.

Két csodálatos fellépés után a "jelmezek" bóröndbe kerültek és két látványos kirándulásra kísértük el vendégeinket, most már a mi Szabó Zsoltunk meg Bíró Tiborunk vezetésével. A Szelence gyermektáncscsoport meglátogatta a Szent Anna és Gyilkos tavat, a Békási szorost, a Lázár kastélyt, a Csíksomlyói kegytemplomot, a Mikó várat. Vendégeink rengeteg élménnyel tértek vissza a kirándulásokról. A családotknál is nagyon jól érezték magukat, köszönet a vendéglátóknak.

Herceg Mihály kórusa pedig egy meghívást is kapott a tavaszra, Balatonboglárra. Reméljük iskolánk kórusa is elnyeri majd a boglári közönség tetszését.

Burus Mária Ella

Fogadóórák a szentegyházi polgármesteri hivatalban

RUS SÁNDOR - polgármester - kedd 11-14

14

MENYHÁRT DOMOKOS - alpolgármester - hétfő 11-14

CSERGŐ ILONA - jegyző- csütörtök 11-14

Sürgős, kivételes esetekben minden reggel 7 órakor lehet jelentkezni a polgármesternél. A hivatal szakirodái minden nap fogadnak ügyfeleket 7-15 óra között.

Vállalkozás

1. Vállalkozókat keresünk a 4. sz. Napköztiotthon kimeszelésére, melyre július hónap folyamán kerülne sor.

2. A Szelence, a Kislelle és az Újvidéki táncosok bemutatója révén lett városunk egy színvonalas táncostalálkozó színhelye ezen a nyáron.

3. A július eleji Tanácsülés legforróbb pontja a Gál Zakariás tanácsos által előterjesztett erdő-ügy volt. Mint tudjuk, a november 5-6.-i szélvihar erdeink 1/3-át tarolta le. Ezt a szélöntést furcsa módon Fehér és Neamț megye hordja szorgalmasan (licit alapján nyerték meg a jogot). A baj ott kezdődik, hogy szorgos idegenek a birtokossági erdők elhordásához is engedélyt kaptak. Ennek leállítására és a törvényszéki végzés tiszteletben tartása az erdőtulajdonnal kapcsolatban készített cselekvésre a Tanácsot. Bővebben, részletesebben jövő lapszámunkban foglalkozunk az ügygel.

4. Találkozás a Délvidéki testvéreinkkel 1996. július 2-án Jugoszlávia 3 helységéből Csókáról, Szabadkáról és Feketicáról érkeztek hozzánk gyermekek 3 kísérelével.

Családi körbe fogadtuk a gyermekeket, a 3 vezetőt a plébánián szállásolták el. Elmondták életüket, a háború alatt érzett félelmeiket, habár az ők vidéküket nem érte a háború. Minden nap mentek valahova: így Csíkszeredába, Székelyudvarhelyre, Szelterszbe, na meg nálunk 8-án, hétfőn este mutatták be a Művelődési Házban táncstudományait és szép énekeiket. Sűrű taps és néhány könnycsepp követte műsorukat.

Szerdán reggel aztán búcsút vettünk tőlük, abban a reményben, hogy még találkozzunk Isten kegyelméből és megismerhessük családjaikat is. A jó Isten áldása, a Szűzanya szeretete kísérelje mindannyiukat további útjukban és életükben.

Mihály Mária-Margit

Szerkesztik:
Haáz Sándor
Szabó Klára

Szerkesztőség:
Városi Könyvtár
Republicii 24.
RO 4154 Viănița
Készült az
INFOPRESS-nél

Meg is érdemli.

Kívánunk Nyisztor Istvánnak és kedves családjának még hosszú életet és sok boldogságot!

Bodó Gáspár

Nyugdíjas sarok

Az eladási osztály egyik, végtelenül csendes, erős fizikumú dolgozóját mutatjuk be.

NYISZTOR ISTVÁN harminc évet dolgozott a helyi vasüzemben, több tonnas darabok mellett. 1938-ban született Szentkeresztbányán egy pásztor családban. Négyen voltak testvérek: egy lány és három fiú. Hét elemi osztályt végzett. 1963-ban feleségül vette Szőcs Zénót. Három lányuk van és már nyolc unokájuk. 54 éves korában nyugdíjba ment. Példás munkás volt, mindenki elismeréssel beszél róla.

Cserkészélet

Az ősz folyamán meghirdettük, hogy cserkész újoncokat veszünk fel. Volt jelentkező 30 is, de most 1996 június elején csak 15 újoncnak sikerült az újonc próba, és másodikán le is tették a fogadalmat. Ezek a cserkészek 10-12 évesek. A kiképzés -elméleti, gyakorlati- hat hónapos volt. Felkészülésükben Lázár Ibolya cserkész segédvezető, György Izabella őrvezető, valamint a Mártonfi János iskola tantestülete segített. A kiképzések sokszor órák alatt is folytak, és elnézték, hogy mi "kirándulni" megyünk tanítási idő alatt. Jó volna, ha minél több ifjú elsajátítaná ezt az életformát a jó cél érdekében. Ezt az életformát élni nem nehéz, akarat dolga. Próbálunk a vadonban, a szabadban minden felszerelés nélkül megélni, a "jég hátán is". Szabadban sátorozni, játszani, főzni, építeni, tanulva játszani, dolgozni. Modern felszerelés nélkül, tehát csak törkés, kislefjes, spárga és ügyes kezekkel mindent elkészíteni, amire egy háztartásban szükség van. Az esti táborútnál meg ügyes szereplésekre is sor került.

Itt nem messze a várostól a Lázszálon a "cserkész parkban" töltöttünk el az újonccal négy napot. Ez

volt az első nagy próbatétel az újonc cserkészeknek. Most júliusban megyünk másokkal együtt ugyancsak ide 8 napra táborozni. Ugyanakkor készülünk az országos, de egyúttal nemzetközi nagy táborba az IKA várához (Alsócsémátón) utána pedig Ópusztaszerre a nemzetközi milicentenáriumi nagytáborba Magyarországra. Ezek augusztus hónapban lesznek. Ide már akárki nem jöhet. Korhatár 12-18 év; ezek a cserkészek leteszik a II. próbát, kidolgoznak egy tudás-képesség felmért.

A magyarországi táborozáson egy szentegyházi és két kápolnási cserkész vehet részt, az Ikavári nagytáborban pedig 5-5 cserkész.

Tíz-tíz nap nagy élmény lesz, a résztvevőknek bizonyítaniuk kell cserkész mivoltukat. Majd ezekről is beszámolunk.

Egyelőre várjuk a jelentkezéseket. Nemzetiségi, felekezeti tekintet nélkül bárki vállalkozhat, jelentkezhet ezekre a táborokra, csak magyarul tudjon beszélni.

Barabás Lajos, cserkészparancsnok

Csipike találkozó

A helyi iskola tanári -tanulói- szülői közössége bekapcsolódott a megyei rendezvény sorozatba.

A Bácskából (Jugoszlávia) érkező tanulókat családoknál és a plébánián helyeztük el.

A vendég csoportok résztvettek a megyei szervezők által biztosított összes programokon. Július 8-át a megyei szervezés a vendégfogadó családok napjává nyilvánította. Így a helységünkben a Felszegen lakó vendéggyerekeket a fogadószülők a Hargitára vitték. A lenti Szelterszbe kirándultak. Este közös kulturális programot szervezett a vendégcsoportokkal az iskola - Filharmónia. A nívós műsorokat vastaps kísérelte, melyet tánc ház követett Ati István vezetésével.

Hétfő este

Hétfő este (július 8-án) a Délvidékről jött vendégeket szórakoztatta egy bő órán át a Filharmónia. (Nyilvános főpróba volt a Csipikére). Ezt követően a Szabadkaiak népitánca a Filharmónia tagjait lenyűgözte. Főleg mikor a színpadi szereplés után, egy hatalmas kört alkotva, a táncmester különböző lépéseket tanított. Akárhogy is igyekeztünk, táncolni azért nem tanultunk meg, de az éneket (amit türelmesen tanítottak) egy emberként zengjük:

*Mély a Tiszának a széle
De még mélyebb a közepé
Szőke-barna legény kerülgeti
Átal akar rajta menni.
Átal akar rajta menni
Bazsarózsát szakajtani
Rózsza bazsarózsza ne hajlandozz
Én rám babám ne várakozz.
Mert ha én rám várakozol
Soha meg nem házasszol
Gyöngye vagy babám a házasságra
Nem illik a csók a szádra.*

A vendégek otthon érezték magukat. Hálások voltak a szeretetteljes fogadásért.

Utolsó nap a megyei záróünnepély után -melynek fénypontja a helyi Gyermekfilharmónia előadása volt- itthon megható búcsút vettek gazdáiktól. A nívós dalszó, melyet előző este a színpadon is láthattunk, dallal búcsúzott minden családtól. Őszintén örvendtünk egymás megismerésének és reméljük a viszontlátást. Szóbeli meghívást kaptak a fogadó családok gyerekei és ígérték, hogy jön a hivatalos meghívó is.

Hálánkat ezúton is tolmácsoljuk mindazoknak, aki segítségünkre voltak.

Szabó Klára

A július 1-10-ig tartó Csipike napokra, mi kedden (július 9-én) voltunk hivatalosak. Rövid koncertünkön a következőket énekeltük:

Parasztkantáta, Boldogasszony, Die Gedanken, Nagy Majtényi, Három tréfás dal: Házassodik a tücsök, Összegyűltek, A bolha; Moara; Alouette, Csipike induló. A Csipike induló végig tapsolta a közönség. A koncert végén örvendtünk, kacagtunk, vidámak, megelégedettek voltunk, úgy éreztük nagyon jól sikerült ez a szereplés, tetszettünk a közönségnek.

Ha a baj nem jár egyedül, akkor az öröm sem. Ezer-ezer lej fagyidíjat kapott minden egyes Filharmónia tag, a találkozó szervező Julianus Alapítvány részéről. A kedvünket, hogy el ne tudja rontani senki sem, a buszon hazafele végig énekelve éreztük.

*Nem, nem, nem,
nem megyünk mi innen el...*

Bottal nem vertek ki, de jobbnak láttuk hazamenni, mint a garázsban aludni.

Bardócz Laura

